

Сучасні напрями розвитку суспільства

Колективна монографія

УДК 009:3(082)
С91

С91 **Сучасні напрями розвитку суспільства:** кол. моногр. – Харків:
СГ НТМ «Новий курс», 2022. – 205 с.

ISBN 978-617-7886-36-4

Рецензенти

Штулер Ірина Юрїївна,
*доктор економічних наук, професор,
перший проректор ВНЗ «Національна академія управління»*

Погорїла Світлана Григорїївна,
*кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри славїстичної філології,
педагогіки і методики викладання
Білоцерківського національного аграрного університету*

Харченко Артем Вікторович,
*кандидат історичних наук, доцент,
доцент кафедри українознавства, культурології та історії науки
Національного технічного університету
«Харківський політехнічний інститут»*

*Рекомендовано до друку редакційною колегією збірника наукових праць
«Соціально-гуманітарний вісник» (протокол № 4-мн від 30.05.2022)*

У монографії висвітлюються актуальні питання сучасних напрямів розвитку суспільства. Досліджуються проблеми розвитку педагогіки, соціології, філософії, психології, соціальних комунікацій, спорту, фізичної культури, туризму, мистецтвознавства, культурології, філології, історії, економіки, управління, права. Монографія буде корисною науковцям, викладачам, здобувачам вищої освіти, а також широкому колу осіб, які цікавляться сучасними напрямками розвитку суспільства.

ISBN 978-617-7886-36-4

© СГ НТМ «Новий курс», 2022
© Автори, 2022

Розділ перший.**Педагогіка, соціологія, філософія, психологія,
соціальні комунікації**

1.1.	Модернізація організаційних форм навчання у ЗВО в умовах парадигмальних змін: теоретичні основи	...	6
1.2.	Psychological principles of ethics as a result of oversaturation of barbarism in human relations	...	13
1.3.	The study that was killed:phantom reflections on moral capitalin modern poetry in ukrainian and russian	...	17
1.4.	Семантичні аспекти поняття «толерантність»	...	22
1.5.	Фактори ефективності стратегії цілісного використання інструментів онлайн комунікації для побудови персонального бренду HR директора компанії	...	30
1.6.	Естетизація війни: неолібералізм, нарцисизм, діджиталізація	...	39
1.7.	Формування цифрової компетентності майбутніх інженерів під час розв'язування фізичних задач	...	50
1.8.	Концепції «навчання впродовж життя» та «безперервне навчання» в системі навчання дорослих	...	56
1.9.	Formation of a knowledge system about the geographical shell in the process of studying the course «General earth science»	...	61
1.10.	Formation of pedagogical skills of future teachers of geography on ecological education in the conditions of secondary school	...	66
1.11.	The value of the course «Geology with educational practice» in the environmental education of future teachers of geography	...	72
1.12.	Викладання дисципліни «Етика ділового спілкування» як засіб формування комунікативних компетентностей у студентів технічних ЗВО у міжкультурному середовищі	...	77

Розділ другий.**Мистецтвознавство, культурологія, філологія,
історія**

2.1.	Небо як осягнена далечінь у поезії Марії Тіллó «Поринути у втішну прохолоду!»	...	82
2.2.	Особливості художньої виразності у відтворенні реалій епохи в романі Галини Тарасюк «Блудниця вавилонська»	...	86
2.3.	До питання виникнення й ранньої історії Ужгорода	...	92
2.4.	Кількісні та конотаційні характеристики німецькомовних фразеологізмів з гастрономічним компонентом	...	99
2.5.	Категорії «символ» та «світло» в структурі середньовічної естетики	...	103
2.6.	До питання використання перекладу при навчанні української мови як іноземної на початковому етапі	...	113

Розділ третій.**Економіка, юриспруденція, політика,
публічне адміністрування**

3.1.	Legal regulation and international cooperation between the EU and Ukraine	...	118
3.2.	Інвестиційні засади забезпечення розвитку економіки України	...	127
3.3.	Політико-правова роль європейського парламенту в процесі застосування ст. 50 Договору про Європейський Союз	...	135
3.4.	Щодо внутрішнього контролю майна комунальної власності територіальних громад	...	142
3.5.	Сутність, структура та стратегічні аспекти забезпечення економічної безпеки підприємства	...	149
3.6.	П'ять глобальних проблем економіки	...	156

	Стор.
3.7. Економічна необхідність та розвиток особистого страхування в Україні	... 160
3.8. Ціннісний підхід у системі функціонування ринку інформаційних технологій	... 170
3.9. Особливості інноваційної політики в агробізнесі України	... 179
3.10. Роль людського капіталу в розвитку міжнародного бізнесу	... 184
3.11. Біоекономіка: необхідність розвитку концепції замкнутого циклу	... 189
3.12. Особливості застосування порівняльного методу в політологічних дослідженнях	... 200

scientifically based, is crucial to transform the increasingly complex problems facing society into opportunities for more sustainable development, achieving goals sustainable development and other common commitments.

Thus, the globalization of scientific and technical relations, the development of the market of "knowledge" as a major factor in economic growth, the formation of the world market of innovative technologies give grounds to argue about the final formation of the latest form of international economic relations.

Sources

1. Capacity-Building in Space Law. URL: https://www.unoosa.org/oosa/ooasdoc/data/documents/2017/aac.105c.22017crp/aa.c.105c.22017crp.12_0.html
2. Guidelines for the long-term sustainability of outer space activities. Committee on the Peaceful Uses of Outer Space Sixty-first session. Vienna, 20-29 June 2018.
3. Halunko V. Space Law: the Present and the Future. Advanced Space Law, 2019 Vol. 3: 30-47. URL: <https://doi.org/10.29202/asl/2019/3/3>
4. Harrison, Todd, Cooper Zack, Johnson Kaitlyn, Roberts Thomas G. Escalation and Deterrence in the Second Space Age. Center for Strategic & International Studies, 2017.
5. Kurylo V., Duliba Y., Kurylo I., Mushenok V. Fiscal Policy Measures of Air Protection: Ukrainian Realities and the EU Experience. European Journal of Sustainable Development, 2020. Vol. 9. № 2: 315-324. URL: <https://doi.org/10.14207/ejsd.2020.v9n2p315>
6. Licenses & Permits: Commercial Space Transportation. FAA, 2019. URL: https://www.faa.gov/licenses_certificates/commercial_space_transportation/
7. Recommendations on national legislation relevant to the peaceful exploration and use of outer space: Resolution / adopted by the General Assembly. URL: <https://digitallibrary.un.org/record/763550>
8. Report on the United Nations Workshop on Space Law on the theme «Contribution of space law and policy to space governance and space security in the twenty-first century». Vienna, 5-8 September 2016. URL: https://www.unoosa.org/oosa/ooasdoc/data/documents/2016/aac.105/aac.1051131_0.html
9. Semenyaka Vasyl. The Current State of Deregulation of Space Activities in Ukraine. Advanced Space Law, 2019. Vol. 3: 115-116. URL: <https://doi.org/10.29202/asl/2019/3/9>

Денисенко Микола Павлович

Доктор економічних наук, професор

Київський національний університет технологій та дизайну

Бреус Світлана Василівна

Доктор економічних наук, професор

Київський національний університет технологій та дизайну

3.2. Інвестиційні засади забезпечення розвитку економіки України

За сучасних реалій, коли відбувається російсько-українська війна, усі сфери економіки зазнають значних збитків як прямих, так і непрямих, зокрема і індустрія туризму.

У результаті повномасштабного вторгнення росії в Україну, економіка України зазнала значних втрат через руйнування та

пошкодження цивільної та військової інфраструктури. Загальні втрати економіки України через війну коливаються від 564 до 600 мільярдів доларів. Це і прямі, і непрямі втрати – зниження ВВП, припинення інвестицій, відтік робочої сили, додаткові витрати на оборону та соціальну підтримку тощо [1]. Враховуючи наведене вище, слід зазначити, що інвестиції є одним з найважливіших чинників розвитку туристичної галузі та одним із важливий важелів управління розвитком туризму як у країні загалом, так і в конкретному регіоні, оскільки від їх обсягу та структури залежать: динаміка розвитку галузі на довгострокову перспективу; фінансово-економічні показники роботи галузі в майбутньому; якісні характеристики туристичних об'єктів і підприємств у перспективі; пропускна спроможність, виробнича потужність і місткість туристичних об'єктів; структурна пропорційність розвитку галузі (взаємоузгодженість розвитку готелів, транспорту, мереж харчування, зв'язку тощо); загальна кон'юнктура туристичного попиту і пропозиції в територіальному розрізі (конкурентне середовище).

Для залучення приватних, у тому числі іноземних, інвестицій у туристичну галузь дуже важливі [2]:

- активність місцевої влади в сфері рекламно-інформаційної діяльності (висвітлення туристично-рекреаційного потенціалу регіону);

- ліберальна адміністративна і податкова політика як місцевих органів влади, так і державної влади, що заохочує приватну інвестиційну ініціативу;

- ефективна антимонопольна та антикримінальна політика влади, спрямована на підтримку здорового конкурентного середовища.

З різних причин Україна зараз знаходиться обабіч процесів інтеграції та інтернаціоналізації у світовій економіці, що сильно стримує розвиток України як суб'єкта господарського механізму світу [3].

З урахуванням ситуації, що склалася, визначаються основні пріоритети сучасної української економічної політики, як то: реанімація та стимулювання виробництва, створення сприятливого інвестиційного клімату, приведення якості продукції (послуг) до рівня, при якому реальним стане вихід на основні світові ринки.

При сучасному постійно прогресуючому рівні інтеграції світової господарчої діяльності інвестиційна активність та,

відповідно, економічний ріст у багатьох країнах, причому, не тільки тих, що розвиваються, але й розвинених, підтримується та посилюється участю іноземного інвестиційного капіталу.

В Україні до недавнього часу основною формою участі іноземного капіталу в економіці були створення спільних підприємств, але їх кількість не досить значнай обсяги реалізації товарів та послуг, що виробляються ними, на внутрішньому та зовнішньому ринках несуттєві, а тому серйозно впливати на економіку в Україні вони поки що не можуть. Хоча вже існують і досить переконливі приклади їх ефективної та прибуткової діяльності. У цілому ж іноземний капітал в Україні робить поки що дуже обережні кроки.

Іноземний капітал сьогодні особливо необхідний у тих сферах економіки, активізація яких допоможе вивести її з кризового стану, зняти наростаюче соціальне напруження у суспільстві.

Потенційно Україна може бути однією з провідних країн прикладення прямих та портфельних іноземних інвестицій. Цьому сприяє її величезний внутрішній ринок, порівняно кваліфікована й водночас дешева робоча сила, значний науково-технічний потенціал, великі природні ресурси та наявність інфраструктури, хоч і не надто розвиненої.

Україна дуже зацікавлена у притоці прямих інвестицій, оскільки вони не збільшують зовнішній борг (а навпаки, сприяють одержанню коштів для його погашення), забезпечують ефективну інтеграцію національної економіки у світову завдяки виробничій та науково-технічній кооперації, слугують джерелом капіталовкладень, залучають вітчизняних підприємців до передового господарчого досвіду.

Але не зважаючи на запрошення керівництва держави й принадність українського ринку, іноземні інвестори з невеликим ентузіазмом вкладають свої капітали в українські підприємства. Їх небажання пояснюється цілим комплексом проблем, а саме [3]: нестабільність економічної і політичної ситуацій; недосконале і суперечливе законодавство; неясність у визначенні прав власності; відсутність реальних пільг і привілеїв для іноземного капіталу; нестабільність гривневого простору; непередбачуваність змін у податковій системі.

Тому перед нашою державою стоїть складне та достатньо делікатне завдання: залучити в країну іноземний капітал без позбавлення його власних стимулів та направляючи заходами

економічного регулювання задля досягнення суспільних цілей. Притягуючи іноземний капітал, не можна припускати дискримінації у відношенні національних інвесторів. Не варто надавати підприємствам з іноземними інвестиціями податкові пільги, що не мають українські, зайняті у тій ж сфері діяльності. Як свідчить досвід, такі заходи практично не впливають на інвестиційну активність іноземного капіталу, але призводить до виникнення на місці колишніх вітчизняних підприємств фірм із формальною іноземною участю, що претендують на пільгове оподаткування.

Потрібно прагнути створити сприятливий інвестиційний клімат не тільки для іноземних інвесторів, але й для власних. Українському приватному капіталу також потрібні гарантії від примусових вилучень, система страхування від некомерційних ризиків, а також стабільні умови діяльності при здійсненні довгострокових капіталовкладень.

В Україні проблемі інвестицій у туристичну індустрію мало приділяється уваги, а також не достатньо проводиться дослідження та поглибленого аналізування ефективності інвестиційних процесів у туристичній індустрії.

Туризм одна із перспективних галузей економіки багатьох країн світу розвивається і йде крок в крок з науково-технічним прогресом. Для кращої організації турів чи інших видів діяльності, туристичні фірми намагаються впровадити в своїй діяльності різноманітні новинки для покращання обслуговування, комфорту та швидкості доставки туристів тощо. Проте, на даний час, не кожна туристична фірма дозволить собі таку розкіш. Тому вони намагаються залучити кошти в зарубіжних і вітчизняних інвесторів, розробляючи різноманітні інвестиційні проекти та програми.

Реалізація інвестиційних програм може бути як на стадії створення фірми, та і після її кількарічної діяльності.

Інвестиційні проекти за видами можна умовно поділити на декілька груп [3]:

- розробка та впровадження продукту інтелектуальної власності;
- розробка та впровадження технічних засобів та елементів «ноу-хау»;
- реконструкція та будівництво;
- підготовка кадрів тощо.

На даний час державна підтримка туризму в Україні не передбачає цільових бюджетних інвестицій в його розвиток. Більш

поширеною формою інвестицій є підтримка його на місцевому або регіональному рівнях за рахунок місцевих бюджетів або спеціального податку.

Цілий ряд інтелектуальних інвестиційних програм фінансується різними зарубіжними фондами і банками, зокрема Європейським банком реконструкції та розвитку (Євробанк, ЄБРР, European Bank for Reconstruction and Development), фондом підтримки малого та середнього підприємництва, деякими благодійними фондами. В межах цих інвестицій проводиться, в основному, підготовка та підвищення кваліфікації кадрів, проведення спеціалізованих конференцій, симпозіумів, семінарів тощо. Однак цільове фінансування капіталомістких проєктів за рахунок даних джерел практично не здійснюється.

В цілому, потенційні джерела фінансування поділяють на такі групи [3]: власні засоби; позикові засоби; цільове бюджетне фінансування; інші джерела (іноземні фонди, благодійні засоби та інше).

Звичайно ж, найбільш надійним джерелом фінансування являються власні кошти. Але, як свідчить досвід, капіталомісткі проєкти реалізуються, в основному, на базі позичкових коштів [3].

Однією з форм залучення інвестора являється передача йому пакету акцій туристичного підприємства, що відповідає розміру його інвестиційного вкладу. Залучення інвестора може бути реалізовано також і на інших умовах, що декларуються в інвестиційному договорі [3]: частки власності після реалізації проєкту; відсотка від майбутнього прибутку; квоти місць (при будівництві об'єктів розміщення туристів); пільгове представлення туристичних послуг тощо.

До найжорстокіших умов фінансування інвестиційного проєкту відноситься банківський кредит, в тому числі кредит під заставу майна, обладнання тощо. В окремих випадках використовують лізинг. Існує також можливість податкового інвестиційного кредиту у вигляді відтермінування по сплаті податків, обов'язкових платежів і зборів.

Загалом використання інвестицій для технологічних нововведень значно вплинуло на ефективність туристичного бізнесу. Туризм виявився одним із секторів економіки, де сучасні комп'ютерні технології почали приносити великий прибуток. Це системи бронювання і резервування готелів, авіаквитків, білетів на інші транспортні засоби, круїзів тощо. Сьогодні крупні системи як

Amadeus, Gabriel, Sabre та інші мають свої представництва в Інтернеті. Такі системи дозволяють бронювати місця в готелях всього світу, отримувати свіжу інформацію про умови бронювання, ціни, скидки, не виходячи із офісу. Раніше, на це затрачалось значно більше часу і грошей. Один із прикладів – система ABC Travel Centre, дозволяє бронювати місця в готелях у цілому світу, володіє інформацією про авіакомпанії, віртуальні агентства з продажу білетів, графіки поїздів і схеми метро різних міст світу, а також інформацію про оренду машин, круїзи і багато іншого. Досить часто в подібних системах можна купити путівку або авіаквиток на 10-15% дешевше [3].

Сучасна економічна ситуація в Україні, докорінним чином змінює характер, принципи, процес управління, а також поле підприємницької діяльності, де кожне туристичне підприємство бореться за своє місце «під сонцем» різноманітними діями та заходами: введенням нових технологій, ідей, новинок. Але все це без залучення коштів інвесторів майже не можливо. Варто відзначити, що успіх багатьох західних туристичних фірм залежав від розумно використаних коштів інвесторів.

Багатьма країнами, в тому числі й Україною, туризм визнано однією з пріоритетних сфер розвитку економіки, тому передумовою розвитку туризму в Україні, досягнення світових стандартів, є створення оптимально сприятливого інвестиційного клімату на державному, регіональному та місцевому рівнях як для вітчизняних, так і для зарубіжних інвесторів, кошти яких забезпечують ефективну діяльність в туристичному бізнесі. Крім того, залучення в широких масштабах іноземних інвестицій в українську економіку має метою довгострокові стратегічні цілі створення в Україні цивілізованого, соціально орієнтованого суспільства, що характеризується високою якістю життя населення, в основі якого лежить змішана економіка, що припускає не тільки спільне ефективне функціонування різноманітних форм власності, але й інтернаціоналізацію ринку товарів, робочої сили і капіталу [3]. Але з іншої точки зору, лише 0,4% від загального обсягу інвестицій, що надійшли в країну, потрапляють в туристичну сферу. І цей показник виглядає сміхотворно навіть у порівнянні з країнами-сусідами. Зокрема, за даними Всесвітньої туристичної ради, в Польщі з загального потоку інвестицій близько 3,7% направляються в туристичну сферу, а, наприклад, в Румунії – 7,3% [4].

Разом з тим, серед загальної депресивності в сфері залучення

інвестицій намітився певний прогрес. Буквально в кінця 2016 Кабінет міністрів України заснував Національне агентство із залучення інвестицій під назвою Ukraineinvest.

Одним з перших кроків цієї установи по залученню інвестицій стало проведення регіонального форуму, де було анонсовано загальну концепцію роботи по регіонах. Саме на регіональні проекти роблять ставку урядові фахівці з інвестицій, які маючи намір створити якомога ширшу базу інвестпроектів. Такий підхід не може не радувати: адже саме таким чином може бути зібрано не тільки єдину базу даних щодо можливих проектів для фінансування, але стають реальними очікування реальної підтримки в реалізації діючих проектів з боку уряду. Тому певні позитивні зрушення на інвестиційному полі є, а це вже підмога для майбутнього результату [4].

Кабінет Міністрів України 2017 рік проголосив роком туризму. Зокрема, відповідно до Стратегії розвитку міста Києва, туризм визначений одним із пріоритетів розвитку, мета – досягнути якнайменш 2,6% від ВВП міста до 2025 року. Ставиться мета поліпшення місця Києва в рейтингу Numbeo Safety Index з 217 місця в 2015 році до якнайменш 50 місця; збільшення строку перебування туристів з 1,9 дня в 2015 році (в 2016 році також 1,9) до 3-х днів у 2025 році; завантаженість готельного номерного фонду з 30% в 2015 році (в 2016 році 34%) до 68% в 2025 році. Для досягнення всіх цілей критичним є створення належної туристичної інфраструктури [5].

Наразі Україна перебуває осторонь процесів інтеграції та інтернаціоналізації світової економіки, що гальмує її розвиток, як суб'єкта господарського механізму світу. Задля прискорення входження держави у світове співтовариство не як сировинного додатка й ринку третьосортних товарів, а як повноправного учасника, з яким потрібно рахуватися як у політичних, так і в економічних перипетіях сучасного життя, доцільним вбачається перегляд теоретичних основ та практики функціонування економіки України [2].

Потенційно Україна може стати однією з провідних серед країн в які надходять прямі і портфельні іноземні інвестиції, насамперед завдяки величезному внутрішньому ринку, кваліфікованій й водночас дешевій робочій силі, значному науково-технічному потенціалу, багатим природним ресурсам, інфраструктурі, хоч і не надто розвиненій.

Україна має суттєву зацікавленість до збільшення обсягу прямих іноземних інвестицій, оскільки вони не збільшують зовнішнього боргу, а, навпаки, сприяють одержанню коштів для його сплати, забезпечуючи ефективну інтеграцію національної економіки у світову завдяки виробничій та науково-технічній кооперації, і водночас слугують джерелом капіталовкладень, долучають українських підприємців до світового досвіду господарювання [2]. Зазначене особливої актуальності набуває в післявоєнний період, адже для відбудови економіки загалом та усіх її секторів зокрема, у тому числі і туристичного, доцільним вбачається створення умов на всіх рівнях управління задля збільшення обсягів прямих іноземних інвестицій, що сприятиме підвищенню рівня економічної безпеки держави та конкурентоспроможності [6-10], покращенню інвестиційного клімату в країні та забезпечення висхідного тренду економічного зростання України.

Джерела

1. Прямі збитки України від війни вже склали понад \$94 млрд. Загальні втрати економіки – \$600 млрд. URL: <https://hromadske.ua/posts/pryami-zbitki-ukrayini-vid-vijni-vzhe-sklali-ponad-dollar94-mlrd-zagalni-vtrati-ekonomiki-dollar600-mlrd>
2. Мальська М. П., Рутинський М. Й., Білоус С. В., Ландюк Н. Л. Економіка туризму. URL: https://pidruchniki.com/1800010262237/turizm/investitsiyi_ekonomitsi_turizmu
3. Худо В. В. Ефективність інвестиційних проєктів в туризмі. Міжнародний конгрес «Проблеми інформатизації рекреаційної та туристичної діяльності в Україні: перспективи культурного та економічного розвитку». Трускавець, 2000. – 275 с. – С. 154-160. URL: http://tourlib.net/statti_ukr/hudo2.htm
4. Інвестиції в туризм: бытлыи не быть. URL: <https://air.in.ua/news/175/>
5. Туризм визначений пріоритетним у тематиці Інвестиційного форуму-2017 (+відео). URL: https://kyivcity.gov.ua/news/turizm_viznacheniy_prioritetnim_u_tematitsi_investitsiynogo_forumu-2017_video.html
6. Denysenko M., Breus S. The impact of tourism development in the hotel business in the context of management. Economic strategies for the development of society: collective monograph / Illiashenko K., Bezverkhnia Y., etc. International Science Group. Boston : PrimediaeLaunch, 2020. – 409 p. – P. 45-51.
8. Denysenko M., Breus S. Hotel business management in modern business conditions. Economic strategies for the development of society: collective monograph / Illiashenko K., Bezverkhnia Y., etc. International Science Group. Boston: PrimediaeLaunch, 2020. – 409 p. – P. 52-57.
9. Denysenko M., Breus S. Models of hotel corporations management under present business conditions. International Conference on Corporation Management (ICCV). Book of abstracts. International Conference on corporation management, December 3-5, 2020, Tallinn, Estonia. 2020. – P. 122-124.
10. Денисенко М. П., Бреус С. В. Основні тенденції розвитку туристичної сфери у контексті управління готельним бізнесом в сучасних умовах. The V th International scientific and practical conference «Study of modern problems of civilization» (October 19-23, 2020), Oslo, Norway. 2020. – 516 p. – P. 89-92.
11. Денисенко М. П., Бреус С. В. Зарубіжний досвід регіонально-адміністративного управління та можливості його імплементації в Україні. Інвестиції: практика та досвід. 2021. – № 5. – С. 56-60. DOI: 10.32702/2306-6814.2021.5.56

Наукове видання

Колектив авторів

Сучасні напрями розвитку суспільства

Колективна монографія

Видання українською та англійською мовами

Формат 60x84/16. Папір офсетний. Друк цифровий.
Гарнітура Times New Roman. Друк. арк. – 12,0.

Видавець СГ НТМ «Новий курс»
Вул. Манізера, 3, м. Харків, 61002, Україна
Тел.: 097-044-03-09, e-mail: nr1989@ukr.net
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготовлювачів і
розповсюджувачів видавничої продукції:
серія ДК № 6392 від 07.09.2018.